

Hoofdstuk 1

**De waterschapsverordening
onder de Omgevingswet**

Hoofdstuk 1. De waterschapsverordening onder de Omgevingswet

1.1 Inleiding

De Omgevingswet komt eraan. Deze nieuwe wet treedt in 2021 in werking. Met de Omgevingswet worden wet- en regelgeving voor de fysieke leefomgeving gebundeld en gemoderniseerd met het doel om te komen tot eenvoudigere en toegankelijker regels voor iedereen. Daarnaast beoogt de wet integrale afwegingen voor het gebruik van de fysieke leefomgeving mogelijk te maken.¹ De Omgevingswet gaat uit van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. Eén van de uitgangspunten is de balans tussen zowel het beschermen als het benutten van de fysieke leefomgeving. De overheid is verantwoordelijk voor het bewaken van de balans. Het motto “ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit” vormt de essentie van de Omgevingswet. Daarnaast gaat de wet uit van het ‘decentraal, tenzij principe’. Dit betekent dat de taken en de bevoegdheden in principe worden uitgevoerd door gemeenten en waterschappen. Voor de waterschappen betekent dit dat er een waterschapsverordening moet komen. Een verordening die een effectief instrument is, naast allerlei andere instrumenten en binnen de beleidscyclus, waarmee de waterschappen hun taken en doelstellingen kunnen realiseren binnen het krachtenveld waarin ze opereren. Per waterschap komt er één waterschapsverordening die alle regels over de fysieke leefomgeving bevat die het waterschap binnen zijn beheergebied stelt.

Dit hoofdstuk gaat in op de uitgangspunten en verbeterdoelen van de Omgevingswet en het begrip fysieke leefomgeving. Daarnaast zal één van de belangrijkste instrumenten voor de waterschappen beschreven worden: de waterschapsverordening. Dit hoofdstuk beschrijft de rol en sturingsmogelijkheden van de waterschappen, werpt een eerste blik op de taken en bevoegdheden van waterschappen en licht het belang van samenwerking en participatie toe.

1.2 Achtergrond Omgevingswet

Het huidige omgevingsrecht heeft in de loop van de jaren al de nodige verbeteringen ondergaan. De stapeling van wetgeving heeft niet bijgedragen aan de transparantie van het omgevingsrechtelijk stelsel. Terwijl de opgaven op het terrein van de fysieke leefomgeving in toenemende mate verbonden raken, is de wetgeving gefragmenteerd gebleven.² De nadruk ligt te zeer op zekerheid en te weinig op een op duurzaamheid gerichte groei.³ Daarnaast leidt de versnippering van het omgevingsrecht tot problemen in de afstemming en coördinatie. Voorgaande was onder andere reden tot het vormen van de nieuwe Omgevingswet, hetgeen de wet- en regelgeving over de fysieke leefomgeving duidelijker en inzichtelijker moeten maken voor de burger.

1.2.1 Verbeterdoelen Omgevingswet

De trends van wetgevingsprocessen (Waterwet en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) worden doorgezet met de komst van de nieuwe omgevingswetgeving. Het doel is het in stand houden en bereiken van een gezonde fysieke leefomgeving en het realiseren van doelmatig beheer

¹ Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 4.

² Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 16.

³ Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 7.

en gebruik van die fysieke leefomgeving voor maatschappelijke functies. Om dat te bereiken kent de Omgevingswet vier verbeterdoelen:

- Het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht.
- Het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving.
- Het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving.
- Het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Gebruikers van de fysieke leefomgeving verwachten een samenhangende benadering van initiatieven en opgaven in de fysieke leefomgeving en een vergaande vereenvoudiging van de wetgeving. Om aan deze verwachting te kunnen voldoen, is een wijziging van bestuurlijke en ambtelijke cultuur nodig, ondersteund met passende wetgeving. De cultuuromslag en andere wetgeving heeft de volgende drie gevolgen:

- Het stimuleren van overheden en andere spelers in het fysieke domein om, uitgaande van de ontwikkeling of opgave, de diverse sectorale belangen in samenhang te beschouwen.
- Burgers en initiatiefnemers worden niet langer geconfronteerd met een gefragmenteerde overheid en ongelijksoortige wettelijke regelingen.
- De veranderende rol van de overheid, waarbij initiatieven in de fysieke leefomgeving vooral in de samenleving liggen, wordt meer gefaciliteerd.

1.2.2 Afbakening van het begrip fysieke leefomgeving

De Omgevingswet is gericht op de fysieke leefomgeving en de activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving. Het begrip van de fysieke leefomgeving omvat onder meer bouwwerken, infrastructuur, water, bodem, lucht, landschappen, natuur en cultureel erfgoed. Zowel overheden, als burgers en bedrijven, voeren activiteiten uit die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving of die de fysieke leefomgeving wijzigen. Hierbij is er vaak sprake van belangen tegenstellingen die aanleiding vormen voor het stellen van regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving.⁴ De Omgevingswet gaat uit van vertrouwen, waarbij er snel en doeltreffend door overheden kan worden opgetreden indien dat nodig is. De onderscheiden belangen in de fysieke leefomgeving, zoals infrastructuur, water, milieu, natuur en cultureel erfgoed, dienen voor een goede afweging zichtbaar te blijven.⁵ Het begrip fysieke leefomgeving vormt een van de kernbegrippen van de Omgevingswet en bepaalt de werkingssfeer van de wet. Het begrip bepaalt tot waar de Omgevingswet gelding heeft. Indien een andere wet onderwerpen over de fysieke leefomgeving regelt, dan treedt de Omgevingswet terug. Regels over de fysieke leefomgeving kunnen ook voorkomen in omgevingsverordeningen, waterschapsverordeningen en omgevingsplannen. Voor rijksregelgeving, de algemene maatregelen van bestuur behorende bij de Omgevingswet, heeft de wetgever bepaald welke activiteiten uit de fysieke leefomgeving kunnen en mogen worden gereguleerd.⁶ Decentrale overheden zijn vrijer om zelf te bepalen welke activiteiten onder de fysieke leefomgeving vallen.⁷ Deze vrijheid uit zich bijvoorbeeld in het feit dat decentrale overheden kunnen kiezen voor een bepaalde verplichting bij een activiteit (denk aan wel of geen vergunningplicht, algemene regel met of zonder meldplicht of een zorgplicht).

⁴ Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 5 en 6.

⁵ Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 20.

⁶ Artikelen 4.3 en 5.1 van de Omgevingswet.

⁷ <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/omgevingswet/abc-omgevingswet/begrippen/fysieke-leefomgeving/>, geraadpleegd op 4 januari 2019.

1.3 Doel van de waterschapsverordening

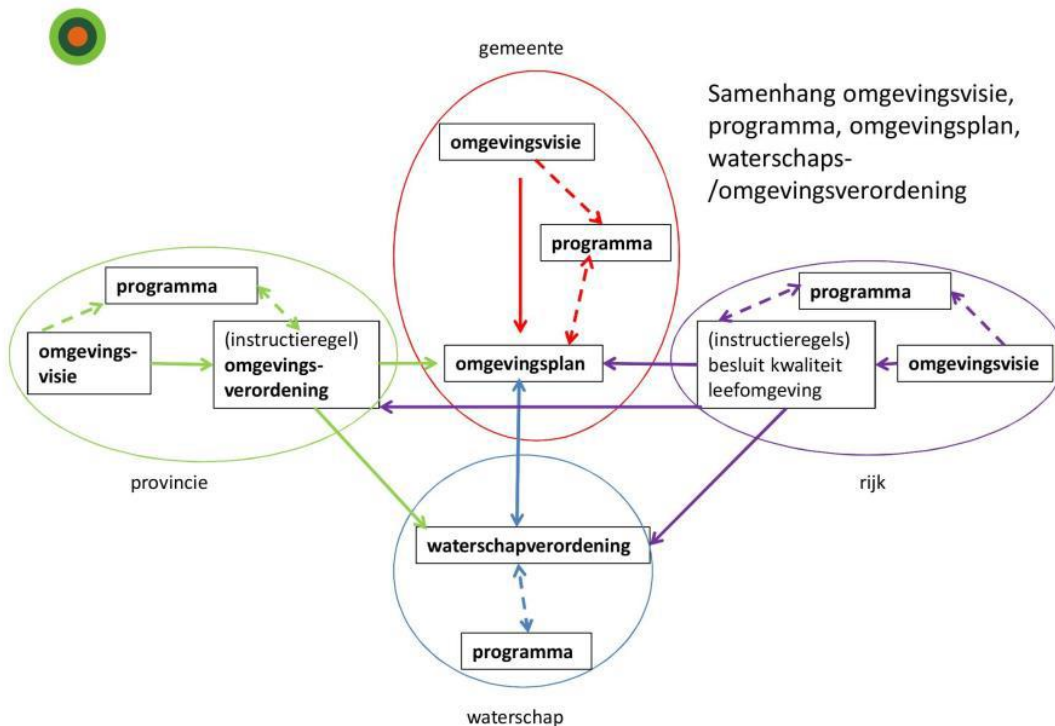
De Omgevingswet heeft onder andere als uitgangspunt dat decentrale overheden hun regels over de fysieke leefomgeving bijeenbrengen in één gebiedsdekkende regeling.⁸ Dit ten behoeve van de inzichtelijkheid, samenhang en naleving van de regelgeving. Voor de waterschappen is het instrument hiervoor de waterschapsverordening. De waterschapsverordening krijgt een breder, meer integraal karakter dan de bestaande verordeningen. Dit stimuleert afstemming van individuele regels en geeft meer eenduidigheid voor initiatiefnemers. In de huidige praktijk is deze verordening bekend als de 'keur'. De keur is een verordening die ertoe dient om het watersysteem en de daartoe behorende waterstaatswerken te beschermen en op orde te houden. In het kader van de Omgevingswet is de keur gelijk te stellen aan de waterschapsverordening.⁹ Inhoudelijk zullen de verordeningen echter niet gelijk zijn aan elkaar (zie paragraaf 2.5 van deze handreiking). Indien er in de praktijk van de waterschappen nog andere beheerverordeningen geldig zijn (denk aan het wegenbeheer), dan zal er in de Invoeringswet Omgevingswet bepaald worden binnen welke termijn deze verordeningen samengevoegd dienen te worden tot één waterschapsverordening. Gezien het karakter van de waterschapsverordening is het van belang dat alle burgerbindende regels samengebracht worden en dient de aanwijzing van beperkingengebieden in de waterschapsverordening te worden geplaatst en niet in de legger.¹⁰

Waterschappen zijn decentrale overheden met een functioneel karakter. Gelet op dit functionele karakter hebben de regels in de waterschapsverordening geen betrekking op de gehele fysieke leefomgeving, maar enkel op het watersysteem binnen het beheergebied van het waterschap in kwestie. Tenzij waterschappen wegen in beheer hebben, dan dient dit aspect ook in de waterschapsverordening te worden gereguleerd. De waterschapsverordening heeft tot doel om het beheer van het watersysteem te reguleren. De regels die waterschappen stellen in de waterschapsverordening kunnen per waterschap anders zijn gelet op de kenmerken van het beheergebied. Daarnaast kunnen de gestelde regels ook per deelgebied binnen elk waterschap differentiëren met het oog op de te beschermen of te ontwikkelen kwaliteiten van de verschillende gebieden binnen het beheergebied. Het thema van de sturingsstijlen, zoals beschreven in paragraaf 1.4, kan hier een belangrijke bijdrage aan leveren en geeft de waterschappen een denkmodel om daar op in te spelen. Dit zorgt voor een doelgerichte en gebiedsgerichte benadering van regelgeving.

⁸ Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 52.

⁹ Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 93.

¹⁰ Een legger is een document dat normatief de fysieke kenmerken of toestand van waterstaatswerken omschrijft naar ligging, vorm, afmetingen en constructie (artikel 2.39 van de Omgevingswet). Nadere uitleg over de legger is te vinden in paragraaf 2.2.2 van deze handreiking.

Figuur 1.H1. Samenhang omgevingsvisie, programma, omgevingsplan, waterschaps-/omgevingsverordening.

1.4 Rol en sturing van de waterschappen

De zorg voor de fysieke leefomgeving vanuit de overheid is op twee manieren georganiseerd. Enerzijds is daar de algemene zorg die bij alle algemene overheden ligt. Vanuit de Omgevingswet ligt dit primair bij de gemeente. Anderzijds is er de specifieke zorg voor de fysieke leefomgeving. Deze zorg ziet op specifieke onderdelen (zoals de infrastructuur, watersystemen, natuur en duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening) waarbij, gelet op het meestal grensoverschrijdende karakter, meerdere gemeenten en soms meerdere provincies zijn betrokken. De integrale verantwoordelijkheid zal daarbij bij één overheid liggen die ten aanzien van de zorg voor dat onderdeel, de centrale bestuurlijke taken vervult als beleidsmaker en beheerder. Voor dat specifieke onderdeel van de fysieke leefomgeving gelden omgevingswaarden en ook andere doelstellingen, waarbij het uiteindelijk aan die overheid is om ervoor te zorgen dat daaraan wordt voldaan respectievelijk dat deze worden bereikt.¹¹

De Omgevingswet voorziet in een divers instrumentarium voor overheden om de verschillende (eigen/gezamenlijke) doelen ten aanzien van de fysieke leefomgeving te bereiken. De waterschapsverordening is een instrument voor de waterschappen, die naast de andere instrumenten van een waterschap en ook van andere overheden, ingezet kan worden om de doelen

¹¹ Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 82-83.

van een waterschap te bereiken. Het bepalen van de rol en sturingsstijl(en) van een waterschap dragen bij aan de positionering en ook de invulling van de waterschapsverordening.

1.4.1 Brede verkenning sturingsstijlen

In december 2017 is vanuit de Unie van Waterschappen een werkgroep aan de slag gegaan met een brede verkenning naar de sturingsstijlen en hoe de waterschapsverordening ondersteunend kan zijn aan de gekozen sturingsstijl(en). Deze paragraaf bevat een samenvatting van de bevindingen van de werkgroep.

Sturingsstijlen

Er zijn vier typen sturingsstijlen te onderscheiden (NSOB¹² model, zie figuur 2 hierna):

- Presterende overheid

Deze sturingsstijl omvat een meer resultaatgerichte benadering met belangrijke waarden als resultaatgerichtheid, efficiency en effectiviteit.

- Samenwerkende overheid

Netwerksturing is het uitgangspunt van deze sturingsstijl. Gezamenlijk met andere overheden en stakeholders doelen bereiken.

- Rechtmatige overheid

Bij deze sturingsstijl stelt de politiek de doelen die uitwerking vinden in beleid, wet- en regelgeving. Belangrijke waarden bij deze stijl zijn rechtmatigheid, rechtsgelijkheid, rechtszekerheid en legitimiteit.

- Responsieve overheid

Deze sturingsstijl is het gevolg van een toenemende ontwikkeling naar het uitnodigen en faciliteren van initiatieven uit de maatschappij.

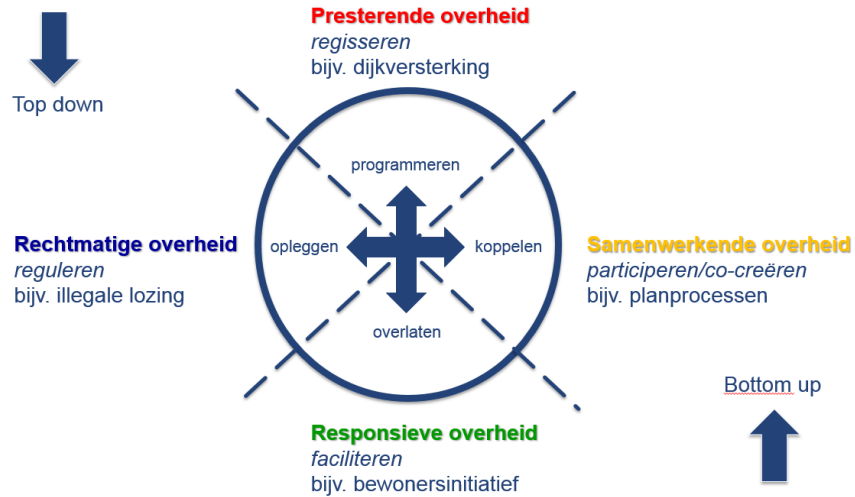
¹² NSOB staat voor Nederlandse School van Openbaar Bestuur.

Figuur 2.H1. Sturingsstijlen (NSOB-model).

De verschillende stijlen bestaan naast elkaar, vullen elkaar aan en sluiten elkaar niet uit. In het NSOB-model is dit goed te zien. Welke sturingsstijl of mix van stijlen het meest geschikt is, hangt af van verschillende factoren, zoals opgave, context en tijd. Per waterschap kan dit anders zijn. Het sturingswiel geeft een mooi beeld van opgavegerichte sturing (figuur 3). Het laat zien dat meerdere sturingsstijlen flexibel kunnen worden toegepast en elkaar ook aanvullen, bijvoorbeeld met het oog op risicoafwegingen.

sturingswiel: opgabegericht sturen

Figuur 3.H1. Sturingswiel opgabegericht sturen.

Instrumenten

Naast de waterschapsverordening als instrument, zijn er ook de eigen instrumenten die een waterschap kan inzetten bij het reguleren van activiteiten om zijn eigen doelen te kunnen bereiken. De instrumenten die een waterschap kan toepassen zijn in eerste instantie de instrumenten die in de onderstaande tabel zijn opgenomen.

Tabel 1.H1

	Rechtmatige overheid	Presterende overheid	Samenwerkende overheid	Responsieve overheid
INSTRUMENTEN				
Gebodsbepalingen (activiteiten)	X			
Verbodsbepalingen (activiteiten)	X			
Verbodsbepaling in combinatie met Compensatieverplichtingen	X			
Ontheffing/Vergunning	X			
Maatwerkregels	X		X	X
Maatwerkvoorschriften	X		X	X
Onderhoudsbepalingen	X	X		
Kwantitatieve doelvoorschriften	X		X	X
Kwalitatieve doelvoorschriften	X		X	X
Zorgplichtbepaling	X		X	X
Middelvoorschriften technisch	X	X		
Vergunning eigen dienst		X		
Gelijkwaardigheidsbeginsel	X	X	X	X
Experimenteerbepaling * AMvB-niveau			X	X

Een nadere beschrijving van deze instrumenten is te vinden in paragraaf 2.2 en bijlage I van deze handreiking. Er zijn ook andere suggesties voor instrumenten in relatie tot de sturingsstijlen te benoemen. Deze suggesties zijn in de onderstaande tabel 2 opgenomen.

Tabel 2.H1

	Rechtmatige overheid	Presterende overheid	Samenwerkende overheid	Responsieve overheid
ANDERE SUGGESTIES				
Ontwerprichtlijnen			X	
Kwalitatieve middelvoorschriften				X
Stimuleringsbepalingen (subsidie)			X	X
Gebiedsgericht maatwerk				X
Toepasbare regels	X		X	X
Afstemming/aansluiting met omgevingsplan			X	
Procesbepalingen mogelijk			X	X
Projectbesluit		X		
Waterbeheerprogramma		X		
Omgevingswaarden (flexibiliteit vooraan beleidsproces)			X	X
Instructieregels (flexibiliteit vooraan beleidsproces)			X	X

Flexibiliteit in de Omgevingswet

In de toelichting bij de Omgevingswet wordt flexibiliteit omschreven als: ‘de afwegingsruimte die een actor binnen het wettelijke kader heeft om zelf keuzen over een activiteit te maken, waaronder de mogelijkheden voor maatwerk’. Uitgangspunt van de Omgevingswet is dat flexibiliteit wordt geïntegreerd in de normstelling zelf. Dit verschilt wezenlijk van systematiek waarin de ene bepaling een harde norm stelt en de andere de mogelijkheid daarvan beargumenteerd af te wijken.

Uitgangspunt is eveneens dat bestuursorganen beschikken over ruime mogelijkheden om zelf invulling te geven aan het beleid en aan het reguleringskader. Dit wordt in de Memorie van Toelichting bij de Omgevingswet omschreven als ‘bestuurlijke afwegingsruimte aan de voorkant van het beleidsproces’.¹³ Uit de visie van de regering op flexibiliteit blijkt dat de uitvoeringsregelgeving zo veel mogelijk speelruimte moet laten aan maatschappelijke activiteiten.

Deze bestuurlijke afwegingsruimte in regels voor bestuursorganen vindt plaats via twee instrumenten: de omgevingswaarden en de instructieregels.¹⁴ Een omgevingswaarde geeft aan op welke wijze aan de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving moet worden voldaan. Met instructieregels kunnen onder andere inhoudelijke eisen, voorwaarden en beperkingen worden gesteld aan de door bestuursorganen te nemen besluiten, de zogenaamde ‘beslisregels’. Voor de meeste flexibiliteitsbepalingen geldt dat deze bij algemene maatregel van bestuur ‘aan’ of ‘uit’ kunnen worden gezet. De betreffende bepaling in de algemene maatregel van bestuur geeft de voorwaarden waaronder het instrument kan worden ingezet. Burgers en bedrijven zullen flexibiliteit ervaren vanwege de aan bestuursorganen toegekende bestuurlijke afwegingsruimte, bijvoorbeeld het opnemen van flexibele omgevingswaarden in het omgevingsplan.

¹³ Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 39.

¹⁴ Zie paragraaf 2.3.3, 2.3.5 en 2.4 voor een nadere uitleg over deze begrippen.

De Omgevingswet zelf geeft geen overzicht van de afwijkingsmogelijkheden (flexibiliteit) maar in het advies van de Raad van State¹⁵ is een overzicht te vinden:

1. Afwijken van omgevingswaarden. Het kader hiervoor wordt vastgelegd in algemene maatregel van bestuur, omgevingsverordening of omgevingsplan.
2. Opnemen van uitzonderingen in instructieregels.
3. Salderen en compenseren toestaan.
4. Bij lagere regelgeving afwijken van hogere regelgeving.
5. Maatwerkregels.
6. Maatwerkvoorschriften.
7. Toepassen van generieke gelijkwaardigheidsbepaling.
8. Toepassen van experimenteerbepaling.

De regering is van oordeel dat ‘aan de achterkant van het beleidsproces’, dus wanneer beleidskeuzes eenmaal vertaald zijn in bindende regels, de afwijkingsmogelijkheden beperkt moeten zijn. Zijn eenmaal bindende regels vastgesteld dan moet de samenleving hieraan zoveel mogelijk houvast ontnemen. De instrumenten die de mogelijkheid bieden om af te wijken van een bindende regel zijn dan ook bedoeld voor uitzonderingssituaties waarin ze echt nodig zijn, te weten:

- complexe gebiedsproblematiek
- gebiedsoverstijgende belangen
- innovatieve projecten

Aan het stellen van uniforme - de burger rechtstreeks bindende - regels in bijvoorbeeld de waterschapsverordening kleeft een nadeel. Vanwege de specifieke omstandigheden van het geval kan toepassing van de algemene regel tot onnodige beperkingen leiden voor de initiatiefnemer en ook tot onvoldoende bescherming van de fysieke leefomgeving leiden. Hiervoor worden de volgende flexibiliseringsinstrumenten geïntroduceerd:

- ontheffing van (instructie)regels
- maatwerkregels
- maatwerkvoorschriften
- gelijkwaardigheidsbepaling
- experimenteerbepaling

Conclusie brede verkenning sturingsstijlen

De verkenning zoals de werkgroep heeft uitgevoerd, moet de waterschappen inzicht geven in de verschillende sturingsstijlen en moet voorzien in een denkmodel om te kunnen bepalen welke sturingsstijl of mix van stijlen het beste bij hen past. Dit kan afhankelijk zijn per opgave, per fase of per doelgroep. Vervolgens is er gekeken naar hoe de waterschapsverordening ondersteunend kan zijn aan de gekozen sturingsstijl. Daarbij is een eerste overzicht gegeven van de verschillende instrumenten per sturingsstijl.

In figuren 4 en 5 zijn twee opgaven uitgewerkt als onderdeel van de verkenning, zie hieronder.

¹⁵ Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 4, pp. 21-35.

Waterschapsverordening bij Ruimtelijke Plannen en Klimaatverandering				
Kenmerk	<i>Rechtmatige overheid</i>	<i>Presterende overheid</i>	<i>Netwerkende overheid</i>	<i>Responsieve overheid</i>
Oriëntatie	Politieke keuzen, Alleen	Publieke prestatie, Alleen	Publieke prestatie, Samen	Politieke keuzen, Samen
Principe	Reguleren	Regisseren	Participeren/ Co-creëren	Faciliteren
Relatievorm	Opleggen, Sectoraal, Reactief	Programmeren Sectoraal, Afwegen	Koppelen belangen en waarden Integraal	Overlaten, Integraal, Uitnodigen, Adviseren
Belang	Algemeen	Algemeen, Collectief	Collectief	Collectief, Individueel
Nadruk instrumentarium	Juridisch	Juridisch Ruimtelijk (bv. Omgevingsverordening, Omgevingsplan)	Ruimtelijk (bv. Omgevingsplan) Communicatie	Communicatie Financieel (bv. Subsidieregeling)
Ondersteuning sturingsstijlen door waterschapsverordening voor opgave Ruimtelijke plannen en Klimaatadaptatie	Algemene regels, Voorzorgbeginselen, Top-down, Gesloten normen, Uitwerking in bv. kwantitatieve doelvoorschriften	Algemene regels en resultaten in programma's van eisen (pve). Projectbesluiten, Vergunning eigen dienst. Uitwerking in bv. kwantitatieve doelvoorschriften	Flexibele regels en voorschriften zoals gidsprincipes duurzame watersystemen. Uitwerking in bv. kwalitatieve doelvoorschriften via ontwerp richtlijnen	Globale regels, Bottom-up, Open normen, Meldingsplicht, Experimenteerruimte. Uitwerking in bv. kwalitatieve middelvoorschriften

Figuur 4.H1. Waterschapsverordening bij Ruimtelijke Plannen en Klimaatverandering.

Waterschapsverordening bij Veiligheid en Waterkwaliteit				
Kenmerk	<i>Rechtmatige overheid</i>	<i>Presterende overheid</i>	<i>Netwerkende overheid</i>	<i>Responsieve overheid</i>
Oriëntatie	Politieke keuzen, Alleen	Publieke prestatie, Alleen	Publieke prestatie, Samen	Politieke keuzen, Samen
Principe	Reguleren	Regisseren	Participeren/ Co-creëren	Faciliteren
Relatievorm	Opleggen, Sectoraal, Reactief	Programmeren Sectoraal, Afwegen	Koppelen belangen en waarden Integraal	Overlaten, Integraal, Uitnodigen, Adviseren
Belang	Algemeen	Algemeen, Collectief	Collectief	Collectief, Individueel
Nadruk instrumentarium	Juridisch	Juridisch Ruimtelijk (bv. Omgevingsverordening, Omgevingsplan)	Ruimtelijk (bv. Omgevingsplan) Communicatie	Communicatie Financieel (bv. Subsidieregeling)
Ondersteuning sturingsstijlen door Waterschapsverordening voor Opgave Veiligheid en Waterkwaliteit	Zorgplicht, Algemene regels & Vergunningsplicht. Voorzorgbeginsel, Top-down, Gesloten normen, Uitwerking in bv. kwantitatieve doelvoorschriften	Zorgplicht, Algemene regels & Projectbesluit. Vergunning eigen dienst Snelle procedures, efficiënt regelen Uitwerking in bv. kwantitatieve doelvoorschriften	Flexibele algemene regels & gelijkwaardige regels (uitwerking bv. In maatwerkvoorschrift en doelvoorschriften) Veel flexibiliteit binnen regelgeving Uitwerking in bv. kwalitatieve doelvoorschriften	Zorgplicht, (flexibele) algemene regels & gelijkwaardige maatregelen. Bottom-up open normen, best practices, experimenteerruimte Uitwerking in bv. kwalitatieve middelvoorschriften

Figuur 5.H1. Waterschapsverordening veiligheid en waterkwaliteit.